

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 17C/418/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114232430
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Straková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8114232430.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Prešove samosudkyňou JUDr. Evou Strakovou v občianskoprávnej veci žalobkyne: K. W., nar. XX. X. XXXX, bytom N. XXXX/XX, XXX XX N., právne zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, takto

rozhodol:

Žalobca je povinný vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 346,- EUR do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd určuje, že zmluvná podmienka v zmluve uzavretej medzi účastníkmi dňa 30. 6. 2009, č. zmluvy 8750161 uvedená vo Všeobecných obchodných podmienkach bod 13) o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Žalovaný je povinný nahradiť žalobkyni trovy konania, ktoré predstavujú náklady za právne zastúpenie vo výške 410,44 EUR a tieto uhradiť priamo na účet jej právneho zástupcov JUDr. Igorovi Šafrankovi na účet vedený vo VÚB, a. s. Prešov, č. ú.: I. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, D.: I., C. XXXXX do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaný je povinný zaplatiť štátu na účet Okresného súdu v Prešove súdny poplatok vo výške 120,26 do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobkyňa dňa 15. 12. 2014 doručila návrh, ktorým žiadala priznať vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 346,- EUR a určiť zmluvné podmienky v Zmluve o úvere, zo dňa 30. 6. 2009 a vo Všeobecných obchodných podmienkach bodu 13 o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahrňujúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere za neprijateľnú zmluvnú podmienku, keď svoj nárok odôvodňovala tým, že dňa 30. 6. 2009 uzatvorila so žalovaným Zmluvu o úvere č. XXXXXXXX vo výške 350,- EUR za poplatok 346,- EUR na 12 mesiacov. Spolu mala žalovanému teda vrátiť 696,- EUR, poplatok z predmetného úveru tak predstavoval 98,85 % ročne. Uvedený úver riadne uhradila. Poplatok za úver považuje za úžerný, v rozpore s dobrými mravmi pre jeho neprimeranosť. Takýto poplatok predstavuje 2/3-iny z predmetného poplatku (65,9 %). Žalovaný jej neposkytol reálne plnenie za takýto poplatok, a preto podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka je neprijateľný. Navyše je neurčitý predmet administratívneho poplatku. Zo zmluvy nie je možné zistiť, o aké administratívne plnenie sa jedná. Neurčitosť vedľajšieho plnenia spojeného s údajnou administratívou má dopad na platnosť administratívneho poplatku. Poukazovala na rozsudok, sp. zn. 11 C 42/2012, v ktorom súd rozhodol, že

zmluvná podmienka v úverovej zmluve o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu s administratívou s tým spojenou predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu Prešov, č. k. 5Co 219/2013. Predmetný úver je úžerný, odporuje dobrým mravom a preto je neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Oproti bankám sú úroky a poplatok niekoľkonásobne vyšší. Naliehavý právny záujem má z toho dôvodu, že na základe úspešného rozhodnutia o neprijateľnosti zmluvných podmienok si chce uplatniť primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 Z. z. Predmetnou zmluvou boli porušené spotrebiteľské práva, lebo žalovaný neuviedol RPMN, z tohto dôvodu, keďže zmluva neobsahuje náležitosť podľa § 4 ods. 2 písm. j) je úver bezúročný a bez poplatkov podľa § 4 ods. 3 Zákona č. 258/2001 Z. z.

Žalovaný v písomnom vyjadrení žiadal návrh zamietnuť. Odmietol argument žalobkyne, že zmluvná podmienka týkajúca sa administratívneho poplatku za administratívne náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Poukazoval na to, že hodnotenie nekalej povahy podmienok sa nevzťahuje k definícii hlavného predmetu zmluvy ani na primeranú cenu a úhradu na jednej strane, ako aj tovar alebo služby dodávané výmenným spôsobom na druhej strane, pokiaľ tieto podmienky sú zrozumiteľné. Podstatou spotrebiteľského práva nie je a nemôže byť regulácia ceny, ktorá je predmetom voľného pôsobenia ponuky a dobytu a spotrebiteľovi nie je ani nemôže byť odňatá možnosť slobodnej voľby, či určité služby za určitú cenu prijme alebo službu nevyužije. V tomto smere poukazoval na rozhodnutie Súdneho dvora vo veci C 484/08, Stanovisko Generálnej advokátky Veriaci Trstenjak k výkladu článku 4 odsek 2 Smernice 93/13. Pod bodmi 61 - 66, z historického vývoja smernice 93/13 vyplýva, že pôvodný návrh Komisie neobsahoval porovnateľné ustanovenie. Bolo teda zavedené pri výkone úprav, ktoré Rada uskutočnila v rámci legislatívneho procesu.

V odbornej literatúre je jeho neskoršie zaradenie do návrhu smernice kvalifikované ako kodifikačné rozhodnutie zákonodarcu Spoločenstva, ktorého cieľom je ochrana autonómie vôle. Autori sa zhodujú v tom, že legislatívnym cieľom tohto ustanovenia je obmedziť súdnu kontrolu nekalej povahy podmienok zakotvených v zmluvách, ktoré boli uzatvorené so spotrebiteľmi, aby sa uprednostnila sloboda strán nezávisle upraviť svoje vzťahy v záujme fungujúceho trhu založeného na konkurencii cien a plnení.

V právnej náuke sa zastáva názor, že z dôvodu úvah súvisiacich s trhovým hospodárstvom článok 4 ods. 2 smernice 93/13 obmedzuje rozsah kontroly zmluvných podmienok. V súlade so základnými zásadami liberálneho hospodárskeho poriadku zmluvné strany samostatne definovali plnenie a protiplnenie, na ktorých výmenu uzatvárajú zmluvu. Táto sloboda je v súlade so zákonmi trhu a hospodárskej súťaže, ktoré by boli čiastočne ochromené, ak by bolo treba preskúmať primeranosť alebo ekvivalenciu plnenia a protiplnenia, čo by predajcom alebo dodávateľom bránilo, aby na trhu uplatnili plánované správanie, ktoré by bolo upravené v súlade s vyššie uvedenými zákonmi.

Z tohto ustanovenia možno vyvodiť, že zákonodarcu Spoločenstva chcel, aby povinnosti súvisiace s hlavným plnením, ako aj primeranosť vzťahu cena - plnenie zásadne upravovala dohoda strán a ponuka na trhu. Toto ustanovenie určitým spôsobom odráža napätý vzťah medzi autonómiou vôle a potrebou právneho zásahu v prospech ochrany spotrebiteľa. Právna náuka zakladá svoj výklad článku 4 ods. 2 na skutočnosti, že toto ustanovenie svojím normatívnym obsahom v podstate zodpovedá právnym pravidlám, ktoré boli platné v právnych poriadkoch niektorých členských štátov už pred prijatím smernice 93/13 a ktoré by mohli slúžiť ako vzor.

Základné pravidlo, ktoré možno z tohto ustanovenia vyvodiť, je, že nekalá povaha jasných a zrozumiteľných podmienok, ktoré stanovujú cenu alebo rozsah povinností súvisiacich s hlavným plnením, nepodlieha kontrole podľa článku 3 smernice 93/13. Toto ustanovenie teda v zásade vyníma z kontroly nekalej povahy najmä špecifikáciu plnenia a vzťah primeranosti, ktorý si strany zmluvne stanovili.

Z tohto vyplýva, že znenie dojednaní, ktoré podliehalo prieskumu v tomto konaní je jednoznačne cenovým dojednaním a vzhľadom na § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako aj čl. 4 ods. 2 Smernice 93/13 EHS je vylúčené, aby súd preskúmaval primeranosť tohto dojednania. Pokiaľ ide o nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, vzniesol námietku premlčania. Uzatvorenú zmluvu považuje za nespotebiteľskú zmluvu a preto takáto zmluva nemusí obsahovať údaj o RPMN. K premlčaniu nároku došlo dňom 4. 3. 2013, pričom žaloba bola doručená dňa 15. 12. 2014.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, Zmluvou o úvere, Všeobecnými obchodnými podmienkami úveru, oznámením o splatení úveru a zistil tento s k u t k o v ý s t a v :

Dňa 30. 6. 2009 uzatvorila žalobkyňa so žalovaným Zmluvu o úvere č. XXXXXXXX, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver 350,- EUR, ktorý sa zaviazala zaplatiť v 12 mesačných splátkach po 58,- EUR, v celkovej výške 696,- EUR, so začiatkom splatnosti 22. 7. 2009. Predmetný úver žalovaná uhradila dňa 4. 3. 2010.

Podľa § 52 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 4 ods. 2, 3 Zákona č. 258/2001 Z. z., účinný k 30. 6. 2007, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí 6) obsahuje najmä

- a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,
- b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,
- c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,
- e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- f) meno a adresu spotrebiteľa,
- g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,
- h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,
- i) výpočet nákladov uvedených v §2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

Zmluva ďalej obsahuje

- a) oprávnenia spotrebiteľa na zníženie nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa §6,
- b) sankcie za porušenie zmluvy,
- c) podmienky, za ktorých možno použiť zmenu alebo šek,
- d) spôsob zániku záväzku zo zmluvy,
- e) práva spotrebiteľa podľa § 7.

Podľa § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezodvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 153 ods. 4 O. s. p., ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Rozsudkom 11C 42/2011 Okresného súdu Prešov zo dňa 13.9.2013 vo veci vedenej proti žalovanému Pohotovosť s.r.o. súd rozhodol, že úverová zmluva uzatvorená medzi účastníkmi je neplatná a určil, že zmluvná podmienka v úverovej zmluve o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu s administratívou s tým spojenou, predstavujú neprijateľnú zmluvnú podmienku. Tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 21.8.2014, kde v odôvodnení vyslovil názor, že požadovanie úhrady administratívneho poplatku je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, keďže dodávateľ požaduje od spotrebiteľa splnenie finančného záväzku za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a nie je v jeho záujme a pri poplatkoch zo spotrebiteľského úveru je nevyhnutné, aby sa nimi platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme.

V zmysle § 53a ods. 1, žalovaný sa mal po právoplatnosti tohto rozsudku zdržať používania takejto podmienky, alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi.

Z vyššie uvedených dôvodov je nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 346,- EUR dôvodným nárokom, a preto mu súd v celom rozsahu vyhovel.

Pokiaľ žalovaný namietal premlčanie tohto nároku, súd má za to, že v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka nejde o premlčaný nárok, lebo konanie žalovaného, ktorý vedome porušil svoje zákonné povinnosti pri neuvedení RPMN, v dôsledku čoho úver sa stal bezodplatným a bezúročným, ale aj z dôvodu, že zmluvnú podmienku nemal používať vzhľadom na právoplatné rozhodnutie súdov, ide v jeho prípade o úmyselné konanie so zámerom získania bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu minimálne s nepriamym úmyslom získať bezdôvodné obohatenie (rozsudok Krajský súd Prešov, č. k. 2Co 9/2012 zo dňa 12. 1. 2013). Pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení zákon počíta s 10 ročnou premlčacou lehotou, počítanou odo dňa, keď k nemu došlo. Žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela vtedy, keď v priebehu roka 2014 navštívila Združenie na ochranu spotrebiteľa HOOS Prešov a následne podala žalobu. Žalovaný nepreukázal, že sa o tom dozvedela skôr, preto súd má za to, že žaloba bola podaná v rámci 2 - ročnej subjektívnej lehoty, teda včas. Preto nemožno považovať námietku premlčania za dôvodnú.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalobkyňa v konaní bola plne úspešná, preto jej vznikol nárok na náhradu trov konania. Trovy predstavujú náklady právnej služby vyúčtované v zmysle vyhlášky 655/2004 Z.z. - za 1 úkon právnej služby 61,87 EUR + z hodnoty 346,- EUR a 26,56 EUR, pri spojení dvoch vecí podľa § 13 ods. 3, pričom si právny zástupca žalobkyne účtoval odmenu vo výške spojenej veci jednej tretiny (26,56 EUR : 2/3 = 8,85 EUR, spolu odmena za 1 úkon 70,72 EUR (61,87 + 8,85 = 70,72 EUR), režijný paušál 8,04 EUR, od 1.1.2015 8,39 EUR, za 4 úkony

právnej pomoci (prevzatie a príprava zastúpenia, písomná žaloba, písomné vyjadrenie z 25.5.2015, zastúpenie pri pojednávaní 17.6.2015), 2 x 70,72 EUR, 3 x 73,39 EUR (64,54 EUR + 8,85 = 73,39 EUR), 2 x režijný paušál po 8,04 EUR, 2 x 8,39 EUR, spolu 321,08 EUR bez DPH. Náklady hotové, a to cestovné vlastným motorovým vozidlom Š. F. EČ: N. XXX D. 17.6.2015 na pojednávanie na OS Prešov zo Svidníka do Prešova a späť 134 km x 0,26 EUR/km = 34,84 EUR, účtované 1/5, t.j. 6,97 EUR, náhrada za premeškaný čas za 5 x 1/2hod. po 13,98 EUR, spolu 69,90 EUR, účtovaná 1/5 13,98 EUR (podľa § 17 ods. 1), základná sadzba za 1 km jazdy v čase úkonu 17.6.2015 (§ 1 písm. v/ opatrenie 632/2008 Z.z.) 0,183 EUR/km, náhrada za spotrebované pohonné hmoty pri priemernej spotrebe pohonných hmôt podľa technického preukazu (6,5 + 4,1 + 5 = 15,6 : 3 = 5,2 l/km), 0,052 l/1 km pri cene nafty 1,394 EUR/l...0,07 EUR/km, základná náhrada za 1 km + náhrada za spotrebované pohonné hmoty na 1 km (0,07 EUR/km)... 0,253 EUR/km pri zaokrúhlení 0,26 EUR/km, hotové výdavky spolu 20,95 EUR, trovy spolu 342,03 EUR, 20 % DPH 68,41 EUR - trovy celkom 410,44 EUR, ktoré súd priznal právnomu zástupcovi žalobkyne a zaviazal žalovaného v tejto výške uhradiť trovy priamo na účet právnomu zástupcovi žalobcu JUDr. Igorovi Šafrankovi, vedeného vo VÚB Prešov, č.ú. SK XX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, BIC I., VS XXXXX, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Podľa § 4 ods. 2 písm. za), je žalobkyňa ako spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva oslobodená od platenia súdnych poplatkov, v konaní bola úspešná, preto poplatková povinnosť v zmysle § 2 ods. 2 zákona 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení noviel, prešla na žalovaného a súd mu vyrubil súdny poplatok vo výške 99,50 eur podľa položky 1b) Sadzobníka súdnych poplatkov a podľa položky a) z priznanej sumy 20,76 EUR, ktoré uhradí žalovaný v celkovej výške 120,26 EUR do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku priamo na účet Okresného súdu v Prešove.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.